

Veterans with Post-traumatic Stress Disorder Working dog Research (V-PWR) 2.0 - De Invloed van Hulphonden op Militaire Veteranen met Post-traumatische Stresstoornis en hun Gezin

Gepubliceerd: 02-08-2023 Laatste bijgewerkt: 04-06-2024

Het doel van deze studie is vaststellen of het hebben van een PTSS hulphond samenvalt met klinisch significante veranderingen in welzijn, gedrag en functioneren bij militaire veteranen met PTSS en hun gezin, in vergelijking met veteranen met PTSS en...

Ethische beoordeling	Goedgekeurd WMO
Status	Werving nog niet gestart
Type aandoening	Angststoornissen en -symptomen
Onderzoekstype	Observationeel onderzoek, zonder invasieve metingen

Samenvatting

ID

NL-OMON53269

Bron

ToetsingOnline

Verkorte titel

PTSS Hulphond Invloed

Aandoening

- Angststoornissen en -symptomen

Synoniemen aandoening

Post-traumatische Stresstoornis PTSS

Betreft onderzoek met

Mensen

Ondersteuning

Primaire sponsor: Universiteit Utrecht

Overige ondersteuning: Stichting Karel Doorman Fonds en een anoniem fonds

Onderzoeksproduct en/of interventie

Trefwoord: Gezin, Hond, PTSS, Veteraan

Uitkomstmaten

Primaire uitkomstmaten

PTSS vragenlijst

Secundaire uitkomstmaten

Cortisol niveau in speeksel

Cortisol niveau in haar

Oxytocine niveau in speeksel

Kwaliteit van leven vragenlijst

Slaap kwaliteit vragenlijst

Gezinssysteem vragenlijst

Relatietevredenheid vragenlijst

Mens hond gehechtheid vragenlijst

Kind mentale gezondheid vragenlijst

Kind ouder interactie vragenlijst

Kind hond gehechtheid vragenlijst

Interviews over hulphond pensioen

Hartslag

Hartslagvariabiliteit

Activiteit

Toelichting onderzoek

Achtergrond van het onderzoek

Er is momenteel al geruime tijd bewijs beschikbaar welk een positieve invloed van hulphonden voor militaire veteranen met PTSS op de beheersing en vermindering van PTSS symptomen onderstreept. Dit bewijs was recentelijk nog vooral samengesteld uit een combinatie van zelfreflectie door veteranen, subjectief onderzoek naar de welzijnsbeleving van mensen, en rapportages geschreven aan de hand van observaties. Hierdoor was dit bewijs echter enkel gebaseerd op subjectieve observatie van de relatie tussen veteranen en PTSS hulphonden. Om deze reden hebben van Houtert et al. (2022) bestaande meet technieken geëvalueerd en gebruikt om de effecten van PTSS hulphonden op militaire veteranen met PTSS te onderzoeken. In dit onderzoek werden de resultaten van vragenlijsten vergeleken met objectieve parameters, waaronder cortisol uit speeksel, hartslagmetingen en activiteitsniveaus. Vier groepen proefpersonen werden onderzocht; veteranen met PTSS en een hulphond, veteranen met PTSS en een huishond, veteranen met PTSS zonder hond en een controlegroep zonder PTSS. De resultaten van dit onderzoek waren veelbelovend. Veteranen met PTSS die een hulphond hadden, hadden minder PTSS symptomen, beter ervaren welzijn en een betere slaap kwaliteit dan veteranen met PTSS die een huishond hadden en veteranen met PTSS zonder hond. Er werden echter geen significante resultaten gevonden voor de objectieve parameters, afgezien van het feit dat veteranen met een hulphond meer liepen dan proefpersonen in de controlegroep. Van Houtert et al. (2022) concludeerden dan ook dat het gebruik van objectieve meetmethoden om hulphond effectiviteit te bepalen meer onderzoek behoeft. Daarnaast kwamen er tijdens de uitvoering van dit onderzoek ook nieuwe vragen aan het licht, welke we trachten te beantwoorden in dit vervolgonderzoek.

Als eerste is er voldoende bewijs dat PTSS niet alleen een zeer negatief effect heeft op de veteraan, maar ook op de eventuele partner en kinderen van de veteraan. Het zou dus voordelig zijn als eventuele therapieën voor de veteraan ook bijdragen aan het welzijn van het gezin van de veteraan. Omdat bestaande onderzoeken laten zien dat huishonden een positieve invloed hebben op de saamenhorigheid en het welzijn van gezinnen, wordt verwacht dat hulphonden een soortgelijk effect kunnen hebben. Daarnaast zouden hulphonden indirect het welzijn van gezinsleden vergroten, wanneer zij de PTSS symptomen van de veteraan kunnen verminderen. Op dit moment is er een gebrek aan literatuur over de rol van hulphonden in familiesystemen van veteranen met PTSS. Bovendien maken bestaande onderzoeken vooral gebruik van subjectieve meetmethoden zoals interviews en vragenlijsten. Het is belangrijk dat huidig onderzoek ook objectief het welzijn van gezinsleden van veteranen meet, om empirisch bewijs

te kunnen leveren wat betreft het effect van hulphonden op gezinssystemen van militaire veteranen met PTSS.

Dit onderzoek wil ook enkele nieuwe objectieve parameters onderzoeken, waaronder oxytocine. Oxytocine is een hormoon dat verantwoordelijk is voor belangrijke aspecten van de reproductieve systemen van mannen en vrouwen. Daarnaast is oxytocine gerelateerd aan verschillende gezondheidsvoordelen, waaronder vermindering van stress en een verbeterde cardiovasculaire functie. Bestaande literatuur laat zien dat het hormoon een belangrijke rol speelt bij positieve mens-hond interacties, en er wordt gesuggereerd dat hulphonden de oxytocinespiegels bij veteranen met PTSS zouden kunnen verhogen. Daarom willen we het effect onderzoeken van positieve interacties tussen veteranen met PTSS en hun hulphond op de oxytocine niveaus van beiden, aangezien een verhoging van oxytocine zowel de hechting tussen veteraan en hulphond als de algehele gezondheid van de veteraan zou kunnen bevorderen.

Daarnaast zal dit onderzoek de invloed van hulphonden op de hartslagvariabiliteit van de veteranen analyseren. Bestaand onderzoek toont aan dat mensen met PTSS zowel in rust als gedurende verschillende omstandigheden een lagere hartslagvariabiliteit hebben dan personen zonder PTSS. Daarom willen wij onderzoeken of hulphonden wellicht de hartslagvariabiliteit van veteranen kunnen verhogen.

Ten slotte heeft deze studie als doel om ook het effect van het pensioen van de hulphond op de veteraan te onderzoeken, aangezien dit iets is waar alle veteranen met een hulphond uiteindelijk mee te maken krijgen. Hoewel pensionering van een hulphond onvermijdelijk is voor alle mensen met een hulphond, is onderzoek naar dit specifieke onderwerp nog schaars. Daarom wil dit onderzoek de emotionele en praktische gevolgen van het pensioen van de hulphond op veteranen met PTSS analyseren.

Doel van het onderzoek

Het doel van deze studie is vaststellen of het hebben van een PTSS hulphond samenvalt met klinisch significante veranderingen in welzijn, gedrag en functioneren bij militaire veteranen met PTSS en hun gezin, in vergelijking met veteranen met PTSS en hun gezin die op de wachtlijst staan voor een PTSS hulphond.

Onderzoeksopzet

De belasting van dit onderzoek bestaat uit meerdere meetmomenten. Elk half jaar vindt er een meetmoment plaats, gedurende 3 jaar. Een enkel meetmoment bestaat uit zeven dagen. Op de 1e en 7e dag hebben deelnemers een gesprek met de onderzoeker. Het eerste huisbezoek neemt voor de veteranen met een hulphond ongeveer 76 minuten in beslag, het tweede bezoek 55 minuten. De totale tijdsbelasting is geschat op 186 minuten per meetmoment. Voor veteranen in de

controle groep neemt de eerste dag ongeveer 66 minuten in beslag, de tweede dag 40 minuten. De totale tijds belasting is geschat op 141 minuten per meetmoment. Voor de partners van de veteranen neemt de eerste dag ongeveer 56 minuten in beslag, de tweede 40 minuten. De totale tijds belasting is geschat op 131 minuten per meetmoment. Voor de kinderen van de veteranen neemt de eerste dag ongeveer 46 minuten in beslag, de tweede 25 minuten. De totale tijds belasting is geschat op 91 minuten per meetmoment. Op de vijfde en zesde dag tussen de gesprekken wordt deelnemers gevraagd verschillende monsters af te nemen en gegevens bij te houden. Dit neemt per dag 20 minuten in beslag.

Per meetmoment zal deelnemers gevraagd worden deel te nemen aan meerdere metingen: Allereerst zal veteranen met een hulphond worden gevraagd om per meetmoment vijf (veteranen zonder partner en kinderen), zes (veteranen met partner zonder kinderen) of zeven (veteranen met partner en kinderen) vragenlijsten in te vullen. Veteranen op de wachtlijst voor een hulphond worden gevraagd om per meetmoment drie (veteranen zonder partner en kinderen), vier (veteranen met partner zonder kinderen) of vijf (veteranen met partner en kinderen) vragenlijsten in te vullen. Aan de partner van elk proefpersoon wordt gevraagd drie (partner zonder kinderen) of vier (partner met kind(eren)) vragenlijsten per meetmoment in te vullen. Aan de kinderen van de veteraan wordt gevraagd drie vragenlijsten in te vullen. Alle vragenlijsten zullen verspreid zijn over de twee huisbezoeken van de onderzoeker.

Deelnemers wordt gevraagd om per meetmoment bij zichzelf, en veteranen bij hun hulphond, 5 speeksel monsters af te nemen verspreid over de dag op gezette tijdstippen, 2 dagen lang. Dit geeft een totaal van 10 monsters voor de mens en 10 voor de hond. Monsters voor mensen worden genomen door in een buisje te spugen. Monsters voor honden worden genomen met een swap welke 1 minuut in de mond van de hond moet worden gehouden. In verband met contaminatie wordt personen gevraagd vanaf 30 minuten voor en gedurende deze afnames niets anders te eten of drinken dan plat water.

Enkele ex-militaire deelnemers zal worden gevraagd een fysiologisch meetinstrument te dragen voor de periode van 48 uur. Deze heeft ongeveer de grootte van een horloge en registreert onder andere hartslag, hartslagvariabiliteit, en activiteit tijdens het dragen.

Aan het einde van de studie wordt tot slot een (klein) haarmonster van elk proefpersoon gevraagd voor cortisol analyse.

Naast de metingen in de meetrondes zullen ex-militaire deelnemers éénmalig gevraagd worden naar een externe locatie te komen voor een "interactie dag". Dit zal één dagdeel in beslag nemen. De externe locatie zal nog worden bepaald. Tijdens deze interactie dag zullen proefpersonen gevraagd worden met hun hulphond een opdracht uit te voeren. Voor en na deze opdracht zullen speekselmonsters worden afgenomen van zowel de veteranen als van hun hulphond. Deze speekselmonsters worden gebruikt om de hormonen cortisol en oxytocine te

meten.

Naast de metingen in de meetrondes zullen ex-militaire deelnemers waarvan de hulphond met pensioen gaat gevraagd worden deel te nemen aan ten minste één semigestructureerd interview. Dit interview zal ongeveer 30 minuten duren en vragen bevatten over de emotionele en praktische gevolgen van het pensioen van de hulphond. Afhankelijk van of hij/zij nog wil deelnemen aan de studie zal de deelnemer gevraagd worden of zij na een aantal maanden nogmaals deel wil nemen aan dit interview, om te onderzoeken wat het effect van het pensioen van de hulphond is op de langere termijn.

Data zoals hierboven beschreven zal worden versleuteld door middel van toewijzing van een deelnamecode aan iedere proefpersoon. De sleutel voor deze code is enkel bij de onderzoekers bekend.

Inschatting van belasting en risico

Er zijn geen risico's van deelname aan deze studie bekend bij de onderzoekers.

Tijdsbelasting voor deelnemende veteranen met een hulphond is 186 minuten per meetmoment. Tijdsbelasting voor deelnemende veteranen in de controlegroep is 141 minuten per meetmoment. Veteranen nemen deel aan maximaal 6 meetmomenten verspreid over 3 jaar. Daarnaast zullen veteranen éénmalig gevraagd worden een dagdeel naar een externe locatie te komen voor een interactie dag met hun hulphond. Veteranen wiens hulphond met pensioen gaat zal worden gevraagd deel te nemen aan minimaal 1 interview van 30 minuten. Afhankelijk van of hij/zij nog wil deelnemen aan de studie zal de proefpersoon gevraagd worden of zij na een aantal maanden nogmaals deel wil nemen aan dit interview.

Voor deelnemende partners van veteranen is de tijdsbelasting geschat op 131 minuten per meetmoment. voor deelnemende kinderen is de tijdsbelasting geschat op 91 minuten per meetmoment. Ook de partners en kinderen nemen deel aan maximaal 6 meetmomenten verspreid over 3 jaar.

Contactpersonen

Publiek

Universiteit Utrecht

Yalelaan 2
Utrecht 3584CM
NL

Wetenschappelijk

Universiteit Utrecht

Yalelaan 2
Utrecht 3584CM
NL

Locaties

Landen waar het onderzoek wordt uitgevoerd

Netherlands

Deelname eisen

Leeftijd

Adolescenten (12-15 jaar)
Adolescenten (16-17 jaar)
Volwassenen (18-64 jaar)
Kinderen (2-11 jaar)
65 jaar en ouder

Belangrijkste voorwaarden om deel te mogen nemen (Inclusiecriteria)

De gedeelde deelname criteria van alle deelnemende veteranen zijn; alle deelnemers moeten militair of ex-militair personeel zijn, tenminste 18 jaar oud, zowel mannen als vrouwen, en mentaal in staat om schriftelijk toestemming te geven voor deelname. Daarnaast moeten deelnemende veteranen in bezit zijn van een PTSS-hulphond van Stichting Hulphond Nederland of het KNGF of op de wachtlijst staan voor een PTSS hulphond van KNGF.

Voor partners van de veteranen zijn de inclusie criteria tenminste 18 jaar oud, zowel mannen als vrouwen, op dit moment in een relatie met militair of ex-militair personeel die in het bezit is van een PTSS-hulphond van Stichting Hulphond Nederland of het KNGF of op de wachtlijst staan voor een PTSS hulphond van het KNGF, en mentaal in staat om schriftelijk toestemming te geven voor deelname.

Voor kinderen zijn de inclusie criteria ten minste 4 jaar oud, zowel jongens als meisjes, met tenminste één ouder die militair of ex-militair personeel is en die in het bezit is van een PTSS-hulphond van Stichting Hulphond Nederland of KNGF of op de wachtlijst staat voor een PTSS-hulphond, en wonend bij deze

ouder voor tenminste één dag per week. Voor deelnemende kinderen moeten de ouders mentaal in staat zijn om schriftelijk toestemming te geven voor deelname van het kind.

Belangrijkste redenen om niet deel te kunnen nemen (Exclusiecriteria)

Exclusie criteria voor alle volwassen deelnemers zijn, jonger dan 18, niet mentaal in staat om schriftelijk toestemming te geven, en zwangerschap tijdens het onderzoek.

Exclusie criteria voor kinderen zijn ouders niet mentaal in staat om schriftelijk toestemming te geven voor deelname aan het onderzoek.

Onderzoeksopzet

Opzet

Type:	Observationeel onderzoek, zonder invasieve metingen
Onderzoeksmodel:	Anders
Toewijzing:	Niet-gerandomiseerd
Blinding:	Open / niet geblindeerd

Doel: Behandeling / therapie

Deelname

Nederland	
Status:	Werving nog niet gestart
(Verwachte) startdatum:	01-08-2023
Aantal proefpersonen:	130
Type:	Verwachte startdatum

In onderzoek gebruikte producten en hulpmiddelen

Registratie:	Geen registratie
--------------	------------------

Ethische beoordeling

Goedgekeurd WMO

Datum:	02-08-2023
Soort:	Eerste indiening
Toetsingscommissie:	METC NedMec
Goedgekeurd WMO	
Datum:	30-04-2024
Soort:	Amendement
Toetsingscommissie:	METC NedMec

Registraties

Opgevolgd door onderstaande (mogelijk meer actuele) registratie

Geen registraties gevonden.

Andere (mogelijk minder actuele) registraties in dit register

Geen registraties gevonden.

In overige registers

Register	ID
CCMO	NL84604.041.23